

hodili, ne da bi bili le skorjico kruha našli. Dostikrat morali smo se zvečer po več ur daleč vračati na postajo, kjer smo zjutraj izišli. Če smo bili pa drugi ali tretji dan tako srečni, da smo na hišo naleteli, kjer so rekli, da imajo kruh, tisto pač ni bilo kruhu podobno, temveč cmoku testa, vmešanega iz otrobov in ovsene moke, kakoršnega iz družih krajev niti uživati ne morejo. Po tistih krajih je navada, da imajo ljudje le ob največjih praznikih kruh v hiši. Kaka da je pri vsem tem druga hrana, si lahko mislite. Če je taka silna revščina tudi po drugih deželah, vendar ne gré le za eno deželo zahtevati posebne naklonjenosti pri odpisavanju davka.

Še na dve izjavi gosp. Zallingerja se mi je ozirati. Prvič mi je odgovarjati na točko njegovega govora, uže danes omenjeno, ki so jo levičarji tako veselo pozdravili kot znak sklenjene zaveze. Je pa ta-le točka (bere): „Uže nam dohajajo iz tirolskih gorá semkaj glasovi: koliko časa budete še podpirali to vlado, in zakaj?“ Gospoda moja, če bi se tukaj šlo za podporo vlade, bi bila, mislim, to jako resna zadeva, s katero bi se morale vse stranke te zbornice pečati. Da bi to pa ravno pri tej razpravi kaj povoda za tak vsklik imelo, se mi pa prav nič verjetno ne zdi. Saj se tukaj vendar-le gré za postavo, katera ima jako jasen namen, kmetom ob vremenskih nezgodah na pomoč prihiteti. Tak vsklik bi bil pa opravičen le pri obravnavi vprašanja programa dotične vlade in dotične stranke. Tukaj pa tak izraz prav nič družega ni, kakor odsev individualnih razprav posamičnika, katere so mu prosti!

Nimam sicer nikake dolžnosti, da bi vlado zagovarjal, in tudi povoda nimam za to. In tudi povoda imamo zadosti, da nismo z vlado povsem zadovoljni; vendar pa se ne bomo nikdar takih prilik posluževali, da bi vladi na tak način opomine dajali. Še manj umestno zdi se mi pa sklicavanje gospoda predgovornika, ozirajočega se na neko slikarijo, in sklicavajočega se na Platona, češ, zakrijte jo, da Platon ne bo videl, kako da naj se postave ne delajo!

In vendar ni bilo nikakega povoda takemu izraževanju. Se uže lahko primeri, da je treba dostikrat dobro premisliti in med seboj pogovoriti se, kako da se postave ne smejo delati; tukaj, gospoda moja, gré nam pa za postavo, s katero bi radi kmetom na pomoč priskočili. Saj je gospod govornik v začetku svojega govora, in s tem, kar je na koncu predlagal, sam pripoznal, da to, kar postava ravno zboljšati misli, nikakor ni brez nič. Iz tega vzroka lahko rečem, da ta izraz ni bil nič družega, nego golo pretiranje, ter naj se tudi za tako smatra, kar se je privatim uže zgodilo.

Prav taka je večina družih ugovorov, kar smo jih tukaj slišali, in bi prav srčno želel, da bi se ozirali na nje in zjedini v postavo. Če je pa, in dokler je nevarnost tukaj, da se vresničenju taistih upirajo finančne razmere — kajti kot poslanci imamo dolžnost, za to skrbeti in tudi sodelovati, da se primanjklje vedno zmanjšuje — in dokler ne moremo nič boljšega doseči, nam je dolžnost, na korist kmetom potegniti se za predlog, kakoršen je tukaj, in jaz prosim visoko zbornico, da naj soglasno določi prehod v specijalno debato, kakor se je to v davčnem odseku zgodilo. (Desnica ploska in govorniku čestita.)

Naši dopisi.

Dobrova 9. junija. (*Javna zahvala in drugo.*) Dne 27. aprila tega leta podaril bil je posebni dobrotnik 1 gold. v gotovem denaru, za kateri znesek preskrbelo bilo se je potem onim ponavljalcem, ki so se posebno

marljivo in redno dejanskega poduka v sadjereji vdeleževali, raznega šolskega blaga.

Dne 6. maja t. l. podarilo je bilo zopet sl društvo „Narodna šola“ za tukajšnje šole ubožnejšo mladino vsega skupaj 300 lepopisnic in številnic popolno brezplačno. Obema blagima dobrotnikoma izrekase po tej poti najpresrčnejša zahvala.

Dejanskega poduka v sadjereji so se dečki višjih dveh oddelkov vsakdanje in oni ponavljavne šole ves čas z v resnici hvale vrednim zanimanjem in dejanskim sodelovanjem vdeleževali, ter to, kar se jim je prejevali v šoli in zunaj taiste praktično kazalo, potem tudi sami doma izvajali.

Tudi s pogozdovanjem in pa vrborejo smo tukaj letos prvi pričetek storili, v kateri namen imeli smo 10.000 raznih sadik na razpolaganje. Pri vsi suši, katera bila je uže precej velika nastala, so se nam prvi poskusi v povedanem obziru nad vse pričakovanje dobro obnesli. Tudi teh dejanskih demonstracij se je sposobna šolska mladina s pravim veseljem dejansko tako vdeleževala, da zasluži očitno pohvaljena biti. Trud, delo in koristno prizadevanje, ako Bog srečo in blagoslov svoj dá, brez dobrih nasledkov za napredek ostalo ne bode.

Suša pričela bila je tudi pri nas uže precej zelo pritiskati; a zadnje dni, hvala Bogu, dalo nam je nebo prav pohlevnega dežja toliko, da se je vse rastlinstvo zopet lepo okrepcalo in na novo poživelo.

Sadno drevje in poljski pridelki vsi brez izjeme sedaj kaj lepo kažejo. Ako Bog obvaruje polja in sadovnjake posebnih vremenskih uim, pričakovati je prav dobre letine. Pred sušo trpeli so pa največ travniki po brežinah ležeči; oni bolj mokrotni v ravninah so pa jako lepi in z malo izjemo bode se skoraj na vseh veliko krme pridelalo, ako bode ob času košnje tudi za sušenje sená ugodno vreme.

Pretekla huda zima in pa ptički tukaj prezimujoči pokončali so, razun cvetnih ubadarjev, tudi drugo mrčesjo zalego prav dobro in tako, da ta nesnaga letos tukaj na sadnem drevju do sedaj prevelike škode še ni storila.

Huda škodljivka, krvna uš, zaplodena je pa tudi že v našem kraju. Brez odloga treba ji je pošteno vojsko napovedati!

Zaradi raznih nujnih del na polji bilo je zadnji čas šolsko obiskovanje nekoliko iz strogega reda prišlo. Sicer je pa tukajšnja šola bila letos do sedaj tudi v tem obziru prav na dobrem.

Skoz celi mesec maj obhajali smo šmarnice slednji dan zjutraj ob 5. uri. Zdravstveni položaj je na vse strani v naši fari sedaj prav povoljen. M. Rant.

Iz Ljubljane. — Binkošti. Ko so letos ptujci prihajali v Ljubljano, niso se mogli dosti načuditi sedanjemu obrazu mesta, ako so ga primerjali onemu, kakoršnega so popisavali dopisovalci večine nemških listov. Misliti je bilo, da se je vojaštvo kar naselilo pred Križanki in da po ulicah leže okoli glave in roke upornih ljubljanskih meščanov, dijakov in kmetov iz okolice. Kaj pa je ptujec našel v resnici v Ljubljani? Vse v vsakdanjem, dolgočasnem tiru, — za Zelenkovičev spominek se ne zmeni živa duša, kmetje se tožarijo v Križankih pri okrajni sodniji, kakor se to godi uže več desetletij, in ko pridejo krog vogala Križanske ulice, čudijo se k večjemu, čemu ona močna železna ograja, iznad katere nekako bojazno gledé glava nekdanjega, pri naših kmetih nikakor priljubljenega grajščaka Auersperga. — Ptujci so se čudili, da je bilo mogoče toliko vpitja — in zaradi tako malega užitja.

Še bolj so se pa čudili, ko so imeli priliko, tukaj prepričati se, kako debelo so se lagali, kako brezvestno

črnili slovensko „belo“ Ljubljano — nemškutarski dopisniki dunajskih, graških in tržaških listov. — Pa laž ima kratke noge — in potepeno poskrili se bodo lažniki — Ljubljana pa ostane „bela“ in slovenska.

— Mestni župan gosp. Grasselli odpeljal se je pretekli teden v Beč ter je imel minuli petek in soboto daljne razgovore z merodajnimi vladinimi osebami. Namen županovega potovanja bil je očitno ta, da vladi pové resnico o zadnjih dogodbah v Ljubljani. Kakor čujemo, je gospod župan po vsem častno izvršil to svojo nalogo.

— Birmancev bilo je minule praznike v Ljubljani izredno veliko. V nedeljo dopoldne se je v stolni cerkvi vse trlo in enako poino bilo je tudi popoldne. V ponedeljek pa ni bilo več gnječe. Vreme bilo je oba dneva ugodno, solčno, pa ne prevroče. Danes pa curkoma dež lije.

— Za rankega Božidar Raič-a maševala se je minuli petek ob 9. zjutraj sv. maša, h kateri je klub desnega središča razposlal vsem poslancem vabila. Sv. mašo imel je državni poslanec gosp. kanonik Klun. med mašo pa so prepevali ginljivo slovenski vseučiliščniki. Mrtvaška svečanost vršila se je v cerkvi onega Minoritskega samostana v Alserkem predmestji, v katerem je stanoval pokojnik.

Pri maši navzočih je bilo krog 50 poslancev, med njimi grof Hohenwart, vit. Groholski in minister Pražak, izmed levičarjev bil je navzoč edini baron Masion, južno-štajerski poslanec.

— Dr. Duhatsch, bivši Mariborski župan in državni poslanec levičarske stranke, obolel je, kakor „Sl. N.“ piše na možganih tako nevarno, da je težko pričakovati zopetnega ozdravljenja.

— Letošnja košnja pričela se je v Ljubljanski okolici včeraj. Trava je prav lepa in gosta, žalibog bo dežvanje zelo oviralo sušenje, ako se kmalu zopet ne zvedri.

Novičar iz domačih in tujih dežel.

Z Dunaja. — V vseh političnih krogih vzbuja še zmiraj največjo pozornost cesarjevo ročno pismo do nadvojvode Albrechta. — Cesar kot glava vladajoče rodbine naše dal je s tem pisanjem zadostenje najbolj zasluženemu in najbolj češčenemu nadvojvodu, zadostenje najvišjemu nadzorniku naše avstrijsko-ogerske vojne; zadostenje je v tem pisanju vsi naši vojni, ogerkim politikom in izrekoma sedaj premogočnemu ministerskemu predsedniku Tisz-i pa je to dokaz trdne cesarjeve volje, da nikdar nikoli ne bode pripustil, da bi se še zadnja vez v državi, ki je ravno v skupni vojni — trgala.

Na Ogerskem je tudi po tej cesarjevi besedi vse utihnilo, v zbornici poslancev ni nihče nič več črhnil, samo izgredi v peštanskih ulicah ponavljali so se še do četrtka ponoči. Ta večer pa je policija s pomočjo vojaštva iznenadila poulične razsajalce v tem, da je skoraj 2000 ljudi zajela tako, da se nikdo ni mogel umakniti. Druhal to videti začela je javkati in policija pričela je potem prebirati vjete tičke. Najprej izpustili so ženstvo in pa druge spodobnejše ljudi, kateri so mogli skazati, od kod in kaj so. Nazadnje pa je ostalo nad 500 oseb jako dvomljive vrste: potepuhi, tatje in drugi dolgo iskani hudodelci, kateri so si pri pouličnih izgredih shajali z nameni, kateri so se zadnje večere uže kazali v ropanji nekaterih prodajalnic.

Državni zbor avstrijski pričel je minulo sredo splošno razpravo o carinski tarifi. Levica je takoj s prvimi svojim govornikom pokazala prave namene svoje

pri tej razpravi. Koj prvi govornik, bivši trgovinski minister Chluměcki spustil je dolg, deloma oster govor, v katerem si je prizadeval dokazati, kako slabo je postopala sedanja vlada pri sedanjih razpravah z Ogersko, kako je slabo zastopala koristi tostranske državne polovice, kako vse drugače pa je bilo to leta 1877., ko je bil on minister. Chluměcky tožil je gledé nekaterih zadev sedanjo vlado naravnost, da je zanemarjala svojo dolžnost.

Da vlada na tako besedovanje ne bo molčala, jasno je bilo uže naprej in zato je vse pozorno poslušalo, ko sta se takoj dva ministra oglasila k besedi, namreč denarni minister Dunajevski in pa trgovinski minister Pusswald. Zadnji odgovarjal je izključno stvarno pa tudi mnogokrat oistro na očitane predgovornikov, minister Dunajevski pa si je prav dobro privoščil bivšega ministra Chluměcky-a. Na drobno mu je razložil dogodbe leta 1877., izrekoma mu je naglašal nezmožnost tedanje vlade in državno zbornice večine in kot najboljši dokaz tega navedel je okoliščine, da je vlada tedaj samo s pomočjo opozicije, namreč konservativcev in pa poljskega kluba mogla dognati pogodbo, danes upa minister, da se opoziciji ne bo posrečilo zagojzdo vbiti v vrste večine, ker se je ta iz preteklosti nekaj naučila. — V petek bila je po „velikem“ govoru Plenerjevem in pa poročevalčevem splošna razprava o carini dognana in prešlo se je na drobno razpravo, za kar je glasovala skoraj vsa zbornica. — Potem se je sprejel še predlog o zborovanju plač uplentom. — Danes nadaljuje se nadrobna razprava o carinski tarifi. Pričakuje se, da se pred sv. Rešnjim telesom pretrga sedanje zborovanje.

Trst. — V petek naznanil je zdravnik enega tržaškega okraja, da se je pripetil sumljiv slučaj bolezni. Komisija podala se je tje in ker ni bilo mogoče bolnika prenesti v bolnico za kolero obolelega, zaprla se je dotična hiša. Bolnik je še tisti dan umrl. Oboleli delal je na brodu „Sansone“, na katerem se je pripetil prvi slučaj kolere.

Mestni zastop sklenil je minuli četrtek povodom sklepa, da se mora odpraviti prosto pristanišče, spomenico podati obema zbornicama, v kateri se v prvi vrsti prosi, naj se še dalje ohrani stoletno prosto pristanišče tržaško, ako pa to ne, prosijo pa za novo železnično zvezo Rudolfove železnice s Trstom, dalje za premembo hišnonajemnega davka, zboljšanje stanja trgovinskega brodarstva, izrekoma morale bi se razširiti zapadne brodarske črte.

Razumljive so tudi nam vse te prošnje in gotovo smo zadnji, ki bi se noteli protiviti opravičenim zahtevam, ako pa država ne štediti in ni štedila pri Trstu, tedaj pa naša država sme in mora zahtevati, da Trst in Tržačani ne škilijo ven čez avstrijske meje. In da se to ne bo dalje godilo in pa, da tudi nikdar siti „trilas“ ne bo prežal po Trstu, je vladi dolžnost, z vsemi silami podpirati razvoj slovenstva na Primorskem zmiraj in povsod. Vsaka druga politika je naši državi vsaj silo nevarna, ako ne pogubna.

Hrvatska. — Domoljubni in neodvisni tukajšnji krogi opazovali so z največjo pozornostjo zadnje dogodbe v Budim-Peštu. Da tako pride, se je uže zdavnej prerokovalo, in ako je za Madjarsko pomenljiv spominek Hencijev, je za-njo in za hrvatsko politiko sploh še mnogo bolj pomenljiv zagrebški spominek bana Jelačića. Narod hrvatski spominjal se je te dni bolj živo, kot sicer slav-nih, domoljubnih činov Jelačića bana in hrvatskega naroda iz one dobe, ko je Madjarstvo prvič „rešilo“ našo državo, drugič se je to zgodilo po najnovejših izrekih madjarskih zgodovinarjev leta 1866., ko je zvesti naš pruski „zaveznik“ z severa, drug „dobri“ sosed pa z